

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 576
van **ELISABETH MEULEMAN**
datum: 16 juni 2017

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Afstandsleren - Evolutie

Afstandsleren is een werkvorm waarbij de lerende kan participeren aan een opleiding zonder gebonden te zijn aan plaats of tijd, ondersteund door elektronische hulpmiddelen. Een opleiding kan volledig in afstandsonderwijs ingericht worden of in gecombineerd onderwijs, waarbij een gedeelte in afstandsonderwijs en een gedeelte in contactonderwijs wordt aangeboden.

Graag had ik een volledig en actueel overzicht van het afstandsleren in Vlaanderen gekregen en een zicht op de evolutie de afgelopen jaren.

1. Volwassenenonderwijs (VO) en hbo5

Binnen het volwassenenonderwijs wordt sinds 2006 en na de afschaffing van Begeleid Individueel Studeren (BIS) afstandsleren enkel gecombineerd aangeboden (minstens het examenmoment moet in contactonderwijs gegeven worden).

Centra die een opleiding in gecombineerd onderwijs organiseren, met een minimum percentage in afstandsonderwijs van 25%, kunnen een dossier indienen bij de afdeling volwassenenonderwijs. Zij komen in aanmerking om gefinancierd te worden aan 120%.

- a) Kan de minister een overzicht geven van het aantal aanvragen in het VO en het percentage dat goedgekeurd werd door de onderwijsinspectie, sinds 2010-2011 tot en met 2016-2017?
- b) Ook voor het hbo5 kan afstandsleren ingericht worden met 120% financiering. Hoe is de situatie daar?
- c) Hoeveel bedragen de financiële middelen die hiervoor voorzien werden (per schooljaar)?

Projectfinanciering

Omdat het opstarten van een traject via afstandsleren een arbeidsintensieve onderneming is voor een CBE (centrum voor basiseducatie) of een CVO (centrum voor volwassenenonderwijs), zowel op technisch-organisatorisch als op onderwijskundig vlak, kunnen de centra een aanvullende financiering of subsidiëring voor het organiseren van opleidingen als gecombineerd onderwijs krijgen.

- d) Kan de minister een overzicht geven van het aantal aanvragen voor projectfinanciering en het percentage dat gefinancierd werd, sinds 2010-2011 tot en met 2016-2017?
- e) Hoeveel bedragen de financiële middelen die hiervoor voorzien werden (per schooljaar)?
- f) Wat zijn de belangrijkste conclusies die gehaald kunnen worden uit de eindrapporten die worden overgemaakt aan de overheid.

Actieplan afstandsleren

In 2012-2013 liep het actieplan afstandsleren om kwaliteitsvol afstandsleren binnen (beroeps)opleidingen die leiden tot een kwalificatie te stimuleren en te bevorderen. Een groot deel van de acties uit dat actieplan werd opgenomen binnen de werking van Toll-net vzw (Technologie-ondersteund levenslang leren).

- g) Hoeveel bedraagt de financiële ondersteuning van de werking van Toll-net vzw (per jaar, sinds de oprichting)

2. Hoger Onderwijs (HO)

- a) In het hoger onderwijs wordt afstandsleren vooral op eigen initiatief van de instellingen ingericht.

Heeft de minister een overzicht van initiatieven die worden genomen door de instellingen HO?

- b) De Open Universiteit Nederland is een andere aanbieder van afstandsonderwijs op academisch niveau. Graag een overzicht van het aantal Vlaamse studenten dat zich de laatste 5 jaar heeft ingeschreven aan de Open Universiteit.

Algemeen

- c) Welke andere initiatieven neemt de minister om het afstandsleren te bevorderen?
- d) Hoe is het totaal van het budget voor afstandsleren geëvolueerd de laatste 5 schooljaren?

ANTWOORD

op vraag nr. 576 van 16 juni 2017

van **ELISABETH MEULEMAN**

1. a-b) In tabel 1 vindt de volksvertegenwoordiger het aantal aanvragen voor gecombineerd onderwijs dat is binnengekomen in de periode 2010-2011 tot en met 2016-2017, opgesplitst per schooljaar en per onderwijstype. Het schooljaar is in dit geval het schooljaar waarvoor de aanvraag voor gecombineerd onderwijs voor het eerste schooljaar geldig is. De aanvraag zelf kan dus al eerder gebeurd zijn, nl. het jaar voorafgaand aan het schooljaar waarvoor de aanvraag geldt, of zelfs pas halfweg het schooljaar voor een opleiding die eerder dat schooljaar is opgestart in gecombineerd onderwijs. Het gaat immers om een aanvraag tot extra financiering van het gecombineerd onderwijs dat wordt ingericht. De voorwaarden voor deze aanvraag worden in de loop van de maanden april – mei van het lopende schooljaar gecontroleerd door de inspectie. Afhankelijk van het oordeel van de inspectie, wordt deze aanvraag al dan niet goedgekeurd en gehonoreerd met extra financiering in de omkaderingsberekening voor het volgende schooljaar. Meer specifiek worden alle ingerichte en goedgekeurde modules gegeven volgens de voorwaarden van gecombineerd onderwijs binnen refertejaar X gehonoreerd met extra financiering voor het daaropvolgende schooljaar.

Tabel 1: Aantal aanvragen voor gecombineerd onderwijs per schooljaar, per onderwijstype

Onderwijstype	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
HBO5	315	271	323	294	580	446	211
SLO	192	162	103	167	77	66	109
SVWO	462	535	891	877	701	535	724
Totaal	969	968	1.317	1.338	1.358	1.047	1.044

In Tabel 2 vindt de volksvertegenwoordiger het percentage goedgekeurde aanvragen voor gecombineerd onderwijs voor dezelfde periode, verdeeld per schooljaar en per onderwijstype.

Tabel 2: Percentage goedgekeurde aanvragen voor gecombineerd onderwijs per schooljaar, per onderwijstype

Onderwijstype	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
HBO5	98,10%	48,71%	98,76%	58,84%	66,72%	64,80%	51,66%
SLO	97,92%	80,25%	97,09%	100,00%	100,00%	66,67%	92,66%
SVWO	48,92%	56,45%	38,50%	55,76%	68,47%	57,20%	51,10%
Totaal	74,61%	58,26%	57,86%	61,96%	69,51%	61,03%	55,56%

- c) In Tabel 3 vindt de volksvertegenwoordiger een overzicht per schooljaar van de financiële middelen (leraarsuren, punten en werkingsmiddelen) die voorzien werden voor de 120% financiering.

Om de leraarsuren uit te drukken in VTE wordt de deler 800 gebruikt (20 uren per week en 40 weken in een jaar). Om de VTE om te zetten naar euro wordt gewerkt met een gemiddelde loonkost.

Om het aandeel punten voor de 120% financiering te bepalen, wordt gekeken naar het % LUC (lesuursurcursist) voor de 120% financiering ten opzichte van het totaal aantal LUC. Om de punten in euro om te zetten wordt er gewerkt met de loonkosten voor een administratief medewerker (82 punten) als gemiddelde (salarisschaal 158).

Per LUC behoudt het centrum een vast bedrag. Door het aantal LUC te vermenigvuldigen met het vaste bedrag, bekomt men de werkingsmiddelen.

Tabel 3: Financiële middelen voor de 120% financiering per schooljaar

Schooljaar	LeU Combi	Gemiddelde loonkost	Lonen lesgevers	LUC Combi	CVO behoudt	Werkingsmiddelen	Punten combi	Gemiddelde loonkost	Lonen adm. personeel	Totaal
2011-2012	15 252,51	€ 55 069,60	€ 1 049 937,03	567 958,67	€ 0,75	€ 425 969,00	795,42	€ 44 447,40	€ 431 151,65	€ 1 907 057,68
2012-2013	33 047,00	€ 55 069,60	€ 2 274 856,34	650 658,00	€ 0,75	€ 487 993,50	902,64	€ 44 447,40	€ 489 266,87	€ 3 252 116,71
2013-2014	52 094,25	€ 55 069,60	€ 3 586 011,89	711 061,00	€ 0,75	€ 533 295,75	985,70	€ 44 447,40	€ 534 288,48	€ 4 653 596,12
2014-2015	57 210,15	€ 55 069,60	€ 3 938 175,10	720 069,00	€ 0,75	€ 540 051,75	994,57	€ 44 447,40	€ 539 096,90	€ 5 017 323,74
2015-2016	60 539,04	€ 55 069,60	€ 4 167 325,62	786 521,00	€ 0,80	€ 629 216,80	1 109,00	€ 44 447,40	€ 601 122,85	€ 5 397 665,27
2016-2017	67 205,72	€ 55 069,60	€ 4 626 239,95	857 550,60	€ 0,80	€ 686 040,48	1 209,25	€ 44 447,40	€ 655 465,97	€ 5 967 746,40

d-e) In Tabel 4 vindt de volksvertegenwoordiger een overzicht van het aantal aanvragen voor projectfinanciering, het percentage aanvragen dat gefinancierd werd en de financiële middelen sinds 2010-2011 tot en met 2016-2017.

Om de VTE uit te drukken in euro werd rekening gehouden met een gemiddelde loonkost.

Tabel 4: overzicht van het aantal aanvragen projectfinanciering, het aantal gefinancierde aanvragen en de financiële middelen per schooljaar

Aanvraag ingediend	Schooljaar	Totaal aantal aanvragen	Ontvangelijke aanvragen	Ontvankelijke aanvragen	Ongunstig beoordeelde aanvragen	Gunstig beoordeelde aanvragen	%gefinancierd tov totaal aantal aanvragen	%gefinancierd tov ontvangelijke aanvragen	Aantal VTE toegekend	Aantal VTE beschikbaar	Kost
2009	2009-2010	16	6	10	2	8	50%	80%	4	4	€ 220 278,40
2010	2010-2011	11	2	9	2	7	64%	78%	4	4	€ 220 278,40
2011	2011-2012	7	5	2	0	2	29%	100%	1	4	€ 55 069,60
2012	2012-2013	12	1	11	5	6	50%	55%	4	4	€ 220 278,40
2013	2013-2014	12	3	9	2	7	58%	78%	4	4	€ 220 278,40
2014	2014-2015	15	5	10	6	4	27%	40%	2,5	4	€ 137 674,00
2015	2015-2016	14	5	9	3	6	43%	67%	4	4	€ 220 278,40
2016	2016-2017	5	2	3	0	3	60%	100%	2	4	€ 110 139,20
2017	2017-2018	12	4	8	2	6	50%	75%	4	4	€ 220 278,40

f) Hieronder worden enkele conclusies van de eindrapporten met betrekking tot de projectfinanciering opgesomd.

- Het gecombineerd traject richt zich vaak op cursisten die hun opleiding combineren met een gezin en/of job. De centra hopen de opleidingen via gecombineerd onderwijs toegankelijker te maken;
- Voor de cursisten is gecombineerd onderwijs een meerwaarde omdat de cursist de leerstof kan verwerken op zijn/haar tempo en toch begeleid wordt vanuit het contactonderwijs;

- Cursisten vinden het aangenaam om via een e-les directe feedback te krijgen, om de e-les te kunnen herhalen en om zélf te bepalen wanneer de les wordt doorgenomen. Daarnaast bleek dat de cursisten toch ook persoonlijk contact met de leerkracht belangrijk vinden (contactlessen);
 - De cursisten kunnen thuis de leerpaden reeds doorlopen waardoor de leerkracht hen tijdens de les gerichter kan begeleiden, kan ingaan op bepaalde vragen, problemen, praktijkvoorbeelden,...
De leerkracht kan de cursist ook meer individueel ondersteunen bij het maken van opdrachten. Meer differentiatie is dus mogelijk;
 - De cursisten kunnen elkaar bovendien ondersteunen bij het maken van opdrachten (Bv. via fora...). Ze kunnen praktijkvoorbeelden uitwisselen en dergelijke meer. Met andere woorden, cursisten leren van elkaar (peer-education);
 - De basisidee van een thuisles is uniformiteit en gebruiksvriendelijkheid. Daarom is het aangeraden dat elke module er hetzelfde uitziet in het elektronisch leerplatform en dat leerpaden zijn gemaakt volgens een vast stramien;
 - Investeren in de professionalisering van leerkrachten is minstens even belangrijk als het ontwerpen van kwaliteitsvolle materialen;
 - Lesgeven in gecombineerd onderwijs vereist naast de traditionele competenties ook specifieke competenties;
 - Het voorbereiden, implementeren en institutionaliseren van het gecombineerd onderwijs verloopt over meerdere jaren en stopt niet wanneer de projectmiddelen weg vallen. Ervaringen worden intern en extern gedeeld. Inzake ICT-integratie en gecombineerd onderwijs wordt heel wat in beweging gezet.
- g) Toll-net is ontstaan als project binnen het Departement Onderwijs en Vorming met als doel de ICT-integratie in het volwassenenonderwijs te ondersteunen en e-learning in het volwassenenonderwijs te promoten. Later werd het project ingebed en gefinancierd binnen de werking van de vzw SNPB. Bij de opheffing van de vzw SNPB werden de beschikbare middelen verdeeld over verschillende begeleidingsdiensten. Sindsdien wordt Toll-net gecoördineerd vanuit het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV), maar de dienst werkt voor alle netten. Toll-net ontvangt (sinds 2016) 50.000 euro subsidie vanuit de onderwijsbegroting voor de personeelskosten voor een projectmedewerker. Verder is er o.a. een subsidie vanuit de VDAB voor opleidingen specifiek voor de VDAB.
2. a) De hogeronderwijsinstellingen zijn volledig autonoom in het organiseren van afstandsleren. De initiatieven die daaromtrent bestaan, worden door de overheid niet opgevolgd. Ik beschik dus niet over een overzicht van de genomen initiatieven omtrent afstandsleren binnen de instellingen.
- b) De Open Universiteit Nederland is geen Vlaamse instelling en levert dus geen Vlaamse diploma's af. Daardoor wordt het aantal Vlaamse studenten dat zich inschrijft bij de Open Universiteit door mijn diensten niet bijgehouden.
- c) De instellingen hebben de vrijheid om onderwijs aan te bieden onder de vormen die zij wensen, zoals bepaald in artikel II.70 van de Codex Hoger Onderwijs. Op beleidsniveau worden daartoe geen verdere initiatieven ontplooid.

- d) De instellingen zijn volledig vrij in de organisatie van onderwijs in welke vorm ook, waaronder ook afstandsleren. Ik voorzie daarom geen aparte projecten en bijhorende financiering.

BIJLAGE

Tabel met het overzicht van de aanvragen voor gecombineerd onderwijs